

Geir Østengen

Geir Østengen er konsulent tilknyttet senter for telemedisin i Tromsø. Han har lang fartstid i næringslivet fra ledelse og forretningsutvikling. Han har type 1-diabetes.

Diabetespasienten er den moderne pasienten

I boken "Den moderne pasienten" slår femten forskere fast at pasienten anno 2008 ikke er så moderne som vi trodde. Dessverre er perspektivet til oss som har en kronisk sykdom dårlig representert, og jeg vil hevde at vi med diabetes er de virkelig moderne pasientene.

De bøkene du lærer mest av, er de der du virkelig diskuterer med forfatteren mens du leser. Og dette er en bok som mange av oss vil ha nytte av å lese. Her har vi muligheten til å diskutere med hele 15 forfattere, og noen av dem provoserte meg såpass at det ble kraftige diskusjoner ut av det i mitt hode.

Egen innsats som utypisk

Den moderne pasienten tar tak i de muligheter som spredning av medisinsk informasjon har gitt, og han bruker sin informasjon aktivt i sitt forhold til sin lege og egen behandling. Dette blir i boken stort sett avskrevet som den utypiske pasientrollen i dag. Noen få ekspertpasienter skaffer seg likevel svært mye informasjon og noen etablerer faktisk hele ekspertnettverk i forhold til sin sykdom. Men de er altså i mindretall, hevdes det.

Rollen som pasient er ofte vanskelig, og det er berikende å lese hvordan samfunnsforskere ser på den. En pasient er en som trenger hjelp, primært av helsepersonell. "Å være syk" er de fleste av oss først og fremst i forhold til våre nærmeste. Litt syk, borte fra jobben et par dager. Det er jo til og med en frihet vi har fått i arbeidslivet. Når det blir mer alvorlig holder det ikke lengre med et par hivedager. Først da oppsøker vi lege og blir pasienter. Pasientrollen er altså sterkt avgrenset.

"Den moderne pasienten" setter søkelyset på hvem denne pasienten er, hvordan han forholder seg til helsevesenet og hvordan helsevesenet forholder seg til han. Redaktøren skriver: "I hovedsak ser vi på konkrete situasjoner der pasienter og behandlere møtes, og viser hvordan disse møtene formes gjennom forhandlinger, enighet, konflikt, samarbeid, maktkamp, usikkerhet, maktesløshet og på bakgrunn av ulike mål og rasjonaliteter."

Den kunnskapsrike diabetespasienten

Innenfor diabetesbehandling mener jeg at vi har kommet svært langt i å influere på egen situasjon, at den enkelte av oss er svært kunnskapsrik og svært mange tar stort ansvar for egen behandling. Dette ansvaret bygger på nært samarbeid mellom helsevesenet, de mange idealistene som jobber der, og diabetesforbundet. Det har gitt den enkelte av oss muligheter som jeg setter ennå større pris på når jeg leser en bok der jeg som diabetespasient ikke alltid kjenner meg helt igjen.

Pasienter er også pasientorganisasjoner. Deres rolle er helt fraværende i boken. Kanskje fordi det

er lite forskning på pasientorganisasjoners rolle i helsevesenet. Jeg synes det er en svakhet i boken fordi organisasjonene spiller en stor rolle i forhold til å gi oss som pasienter en identitet og et ståsted ut over å være enkeltindivid og pasient.

Boken gir meg mye i forhold til å forstå pasientrollen i et samfunnsmessig perspektiv. Særlig fordi mye av den metode og de begreper som samfunnsforskere baserer sin forskning på, blir beskrevet på en forståelig måte. Samtidig gir den meg støtte i min forestilling om at diabetespasienten er dagens moderne pasient. Det er en god følelse i et jubileumsår.

Den moderne pasienten

Aksel Tjora (red.)

Gyldendal 2008, 254 sider

Kr 345,-.

Aksel Tjora (red.)

DEN MODERNE PASIENTEN

GYLDENDAL
Helsevesen

NY BOK: Man går til helsevesenet på samme måte som før for å få hjelp, hevder forfatterne av boken. Jeg tror diabetespasienten kommer mer for å få gode råd og tips i egenbehandling, mener Geir Østengen.